

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR MALÍŘSTVÍ 2

PAINTING STUDIO 2

Cottagecore/Farmcore

Cottagecore/Farmcore

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR/KA PRÁCE

AUTHOR

Nela Maruškevičová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

MgA. Ondřej Homola

BRNO 2021

OBSAH DOKUMENTACE:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 5 – 7
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 8 – 11

TEXTOVÁ ČÁST

Během svého studia jsem se zabývala tvorbou textilních prací, v nichž jsem zpracovávala subjektivní vnímání vztahu člověka ke krajině/přírodě a naopak. Často jsem se setkávala s výrazy jako přírodní a umělý, přirozený a nepřirozený apod. Ačkoliv je mé okolí chápalo jako protichůdné, vnímala jsem mezi nimi poměrně tenkou hranici a uvědomovala si, že se nedají definovat úzce a jen několika slovy. Tento princip se pro mě stal v umění stěžejním a na jeho základě jsem se ve svých pracích snažila docílit zamyšlení nad danými pojmy a vyvolat tak u recipienta potřebu reflektovat vlastní náhled na danou problematiku (respektive podnítit u něj snahu pohlížet na věc z jiného pohledu).

Ve své bakalářské práci bych ráda tematizovala zájem o vztah člověka k přírodě. Konkrétně se soustředím na poměrně nový fenomén subkultury cottagecore, jež mě zajímá jako současná varianta romantizace přírody a venkovského života (prezentované zejména na sociálních sítích), ale také jako eskapismus, který si s úniky do krajiny často spojuje. Ačkoliv nejsem jejím zastáncem, stejně jako ve své dosavadní práci mám tendenci spíš naslouchat okolí a zamýšlet se nad danou problematikou jako pozorovatel, který se onomu momentu snaží porozumět skrze svůj osobní moment.

Formální stránka subkultury, která hovoří výhradně skrze kýč na sociálních sítích (například typické jsou obrázky v prostředí lesa se zabarveným osvětlením, v kompozici doplněné o roztomilé zvíře, květiny či „kouzelné“ muchomůrky apod.), mě příliš nezajímá. Důležitá je pro mě spíš atmosféra unikání do idylického světa, do „starých dobrých časů“. Také mě zajímá, jak tato subkultura, která se rozvinula zejména v pandemii roku 2020 (nejvíce zastánců má mezi generací Z a mileniály), nahlíží na přírodu a venkovský život s ní spojený.

Je nutno podotknout, že úniky do přírody člověka provázely už od doby, kdy do ní bylo bezpečné vstoupit (tj. kdy to už nebyly neprostupné lesy a hory plné nebezpečí, které nás obklopovaly). Její estetické ocenění má však hlubší kořeny a v historii umění se velmi měnilo. Vnímání (divoké) přírody bylo po větší část dějin spíše negativní. Po dlouhou dobu byla za krásnou považována pouze ta příroda, kterou přetvořil či ovlivnil člověk nebo která přinášela užitek (geometrizované barokní zahrady, vinohrady...). Razantní změna přišla teprve v době průmyslové revoluce a kladný pohled na člověkem nedotčenou přírodu (divočinu) se od té doby jen prohluboval. Zájem o panenskou přírodu navíc umocňuje současná situace, kdy se lidé cítí podvedeni technikou v souvislosti s ekologickou krizí.

Důležitým momentem pro rozvoj subkultury tematizující pobyt v lůně přírody se stala i samotná pandemie – přesun práce, školy a částečně i osobního života do online prostředí prohloubil touhu po snění o jednodušším životě v přírodě, podobnému životu našich babiček. Prostředí internetu navíc nabízí ideální platformu pro únik od všedního a úzkostného života do jakéhosi bezpečného a izolovaného interaktivního koutku, který poskytuje formu úniku do idealizované „internetové přírody“.

Online platformy poskytují příjemné prostředí pro vytvoření imaginárního světa, který umožňuje uživatelům vybudování bezpečného prostoru pro únik. Sociální sítě působí jako bariéra před nechtěnými faktory, s nimiž se běžně setkáváme ve všedním životě a dají se zde

zcela vyloučit. Právě přesun „úniků do přírody“ na sociální sítě je snad nejviditelnějším rozdílem mezi chalupářským/trampským eskapismem předchozích generací (*boomers* a generace X).

V tomto bodě vnímám určitý rozpor. Dnes již víme, že prostředí internetu je spíš opakem soukromí, které zde ani není žádané aneb kdo nesdílí, jako by nebyl. Odpočinek od společnosti (narozdíl od reálného prostředí chalupy/přírody) tak nemůže prostředí velkých sociálních sítí, reprezentované typicky Facebookem a Instagramem, poskytnout, ba naopak. A právě zde vznikají různé stránky zaměřující se na společné zájmy různých sociálních skup, které je stmelují, chrání před „hejtry“ a poskytují nám o něco bezpečnější zázemí o utváření ideálního světa.

Otázkou je, jak moc lze bytí s médii oddělovat od reálného života. Určitou inspiraci ve mně vzbudil film *Chatroom* (2010), v němž se neustále přesouváme mezi dvěma prostory – mediálním a skutečným světem. Pokoj v hotelu tady slouží jako zobrazení webové stránky v prostředí internetu. Zde se v domnělém safe-space prostoru setkává skupinka mladých lidí se společnými zájmy. Jak příběh postupuje, je chvílemi obtížné se orientovat, zda se nacházíme v prostředí internetu, nebo vnějšího světa. Jednoduše řečeno, oba prostory spolu splývají. Jak již zmiňuje Mark Deuze v úvodu knihy *Život v Médiiích*, v dnešním světě internetu neexistuje žádný vnějšek. „*Cokoli vnímáme jako únikový východ, cestu ven nebo případnou klávesu delete, je jen iluzí. Život vně médií si ve skutečnosti můžeme jen představovat.*“¹ Dá se tedy tvrdit, že život mladých lidí v prostředí médií a reálného světa je již sloučen v jeden – „*[Média] jsou pro nás tím, čím je voda pro ryby.*“²

Média člověku nabízí jakousi prodlouženou ruku, která nám pomáhá s budováním toho nejlepšího vybraného světa pro únik (ne pro žití). Otázkou je, jaké prostředí si tímto způsobem vytváříme a jak jej interpretujeme. Jak reálné je onen internetový bukolický sen realizovat? Idylický pohled na vždy rozkvetlou přírodu obrůstající prostředí staré chatky zasazené v téměř pohádkovém lese však naznačuje fakt, že tento pohled na skvělý život na venkově je možný pouze z pohodlí domova. Jedná se o vysněný svět generace „uvězněné“ ve stísněných bytech uprostřed metropolí západního světa, pro něž je romantizující únik možný jen v online prostoru - *...a přesto jsme zároveň sami a bezpečně izolováni v naší vlastní na míru upravené mediasféře.*³

Subkultura cottagecore se utváří okolo toho, co bychom mohli nazvat syntetickým (až instantním) prožitkem. Vytvořená a obrazem zaznamenaná idyla, ve které zároveň nechceme být viděni, a přesto má být vše ukázáno. Příroda je opět idealizována, tentokrát jako zvláštní prolnutí pastorálních krajín a motivů s prvky připomínající fantasy videohry, je prezentována jako iluze divokosti a útěku jako taková je vnímána zcela povrchním způsobem.

Úniky do přírody nejsou ani mně zcela cizí, avšak náhodné objevení této subkultury ve mně podnítilo přemýšlení, jak se tyto úniky a vnímání krajiny může skrze různé generace a skupiny měnit. Tento faktor dle mě dokáže vystihnout stísněnou atmosféru nynějších let, kdy se v širší

1 DEUZE, Mark. *Media Life: Život v Médiiích*. Praha: Karolinum, 2015, s. 7.

2 Tamtéž.

3 Tamtéž, s. 149.

společnosti neustále řeší faktory týkající se lidí, krajiny a technologie a kdy se je zdánlivě snažíme propojit téměř v každé oblasti našeho života.

Ve své bakalářské práci jsem se rozhodla navázat na médium textilních prací jako vyjadřovací prostředek, s nímž jsem začala více experimentovat již v minulých letech. Pracuji na pomezí malby a výšivky, skrze využití textilních materiálů se snažím rozšířit vlastní pole obrazu, někdy své práce kombinuji i s jinými materiály. Důležitá je pro mě kresebná linka ohraničující barevné a geometrické plochy, kterými svá díla prokládám.

Textil vnímám jako určitou reprezentaci intimity, kterou si s eskapismem spojuji. S tímto měkkým médiem se v běžném životě setkáváme ve formě oblečení, příkrývek či polštářů. Je spjata s tradicí, rukodělností a domácími pracemi. Dnes ho navíc čím dál častěji vnímáme ve formě různých hobby, především u patchworku či pletení, přičemž oba pojmy jsou nejen historicky spjaty zejména s venkovem, ale také s pocitem tepla a pohodlí, které lidé neustále hledají (dnes paradoxně i v prostředí internetu). Ve své práci se tímto principem inspiroji, ale nepřebírám ho úplně.

Ve finální podobě děl chci skrze instalaci formou pomalovaného a vyšíváného stanu a polštářů navodit pocit pohodlí a intimity a zároveň ho použít jako určitý symbol prostředí, kde se snažíme skrýt, ale zároveň svému okolí vše ukazujeme. V plošných dílech se částečně inspiroji barevností a sentimentálními motivy prezentovanými v subkultuře, které však nechci důsledně přenést, ale s jejich pomocí navodit podobnou atmosféru subkultury.

Za cíl práce si kladu větší ucelení tvorby nejen z hlediska formy, ale také přemýšlení nad svým vyjádřením. Z formálního hlediska jsem se rozhodla vystoupit z komfortní zóny plošné povahy svých děl a vytvořit vedle nich i díla vstupující do prostoru. Inspiraci zde čerpám z díla umělců, jako je Michal Pěchouček, Zorka Ságlová, Eموke Vargová či Katharina Grosse. Mým cílem je také přiblížit divákovi jinou stránku subkultury, než je její svrchní, kýčová vrstva, za kterou nemusí být snadné se dostat. Nechci skrze svá díla nikoho moralizovat, pouze divákům ukázat jiný pohled na věc a částečně je vybídnout k sebereflexi.

OBRAZOVÁ ČÁST

*Lying in a
poppy field,*
objekt –
kombinovaná
technika,
190x180,
2021

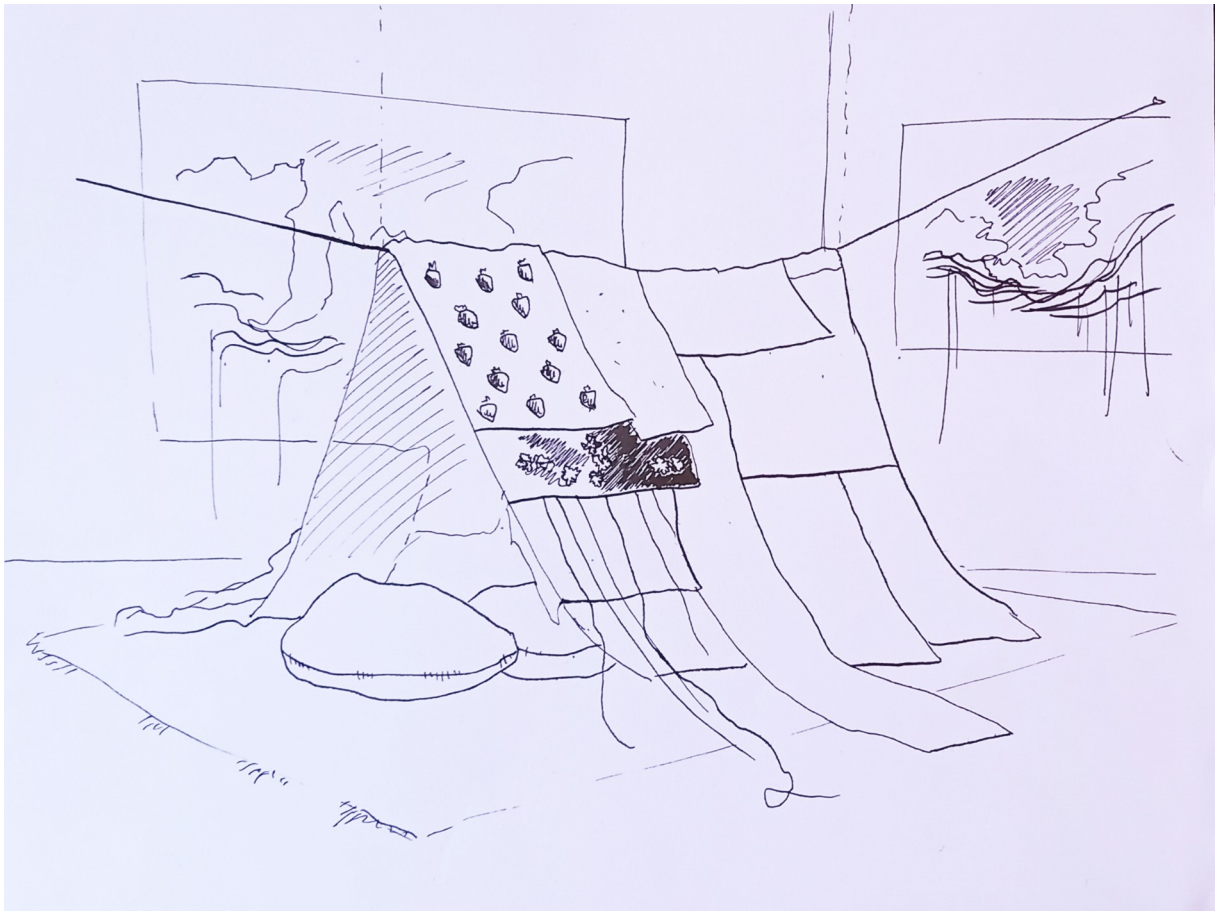
Ethereal, textil na rámu - kombinovaná technika, 130x100, 2021

Cozy Green, textil na rámu - kombinovaná technika, 160x130, 2021

Classic Academia, textil na rámu - kombinovaná technika, 180x155, 2021

Skica plánované instalace